

Fiche 2: Besluit inzake verlenging Safer Internet Programma

1. Algemene gegevens

Voorstel: Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de raad tot vaststelling van een meerjarenprogramma van de Gemeenschap betreffende de bescherming van kinderen die het internet en andere communicatietechnologieën gebruiken

Datum Commissiedocument: 27 februari 2008

Nr. Commissiedocument: Com(2008) 106 final

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=196800

Nr. Impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: beiden niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Telecommunicatie; Raad Vervoer, Telecommunicatie en Energie. Het is thans nog niet in te schatten of dit voorstel zal worden behandeld op de VTE-Raad van 12 juni 2008

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Economische Zaken

Rechtsbasis: Artikel 153 EG

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: Co-decisie

Comitologie: De Commissie wordt, zoals ook bij de uitvoering van de voorgaande programma's het geval was, geassisteerd door een Comité volgens de beheersprocedure van artikel 4 van het comitologiebesluit.

2. Samenvatting BNC-fiche

Korte inhoud voorstel:

Het voorstel is om het Safer Internet Programma met 5 jaar te verlengen, van 2009 tot 2013. Het oorspronkelijke doel van het vervolgprogramma blijft gehandhaafd nl. het bevorderen van een veilig gebruik van internet en andere communicatietechnologieën, met name gericht op kinderen, en het bestrijden van illegale inhoud en schadelijk gedrag online⁴. Om deze doelstelling te realiseren bevat het programma vier acties, waarvan alleen de vierde nieuw is:

1. verminderen van illegale inhoud en aanpakken van schadelijk gedrag online;
2. bevorderen van een veiliger online omgeving;
3. publiek bewustzijn van veilig internet vergroten;
4. een kennisbasis opzetten.

De EG is bevoegd (art. 153 EG). Nederland is positief over de subsidiariteit en proportionaliteit. De verlenging van het programma kent weinig risico's. Het programma loopt al goed, en deze aanpassing leidt tot beperkte wijzigingen. De kansen liggen op de verdere versterking voor het beleid op het gebied van veilig internet en het ontwikkelen van gemeenschappelijke kennis daarover. Dit laatste is een nieuwe actie die Nederland van harte ondersteunt.

3. Samenvatting voorstel

Het Safer Internet Plus Programma onder de naam Safer Internet wordt verlengd met 5 jaar, van 2009 tot 2013. Het doel van het vervolgprogramma blijft het bevorderen van veilig gebruik van internet en andere communicatietechnologieën, met name gericht op kinderen, en het strijden tegen illegale inhoud en schadelijk gedrag online. Om deze doelstelling te realiseren bevat het programma vier acties, waarvan alleen de vierde nieuw is:

1. het verminderen van illegale inhoud en aanpakken van schadelijk gedrag online: Focus op het tegengaan van verspreiding van kinderporno en schelden op het internet. Meldpunten blijven gesubsidieerd worden (voor Nederland meldpunt Kinderporno);
2. bevorderen van een veiliger online omgeving: Het creëren van een veiliger omgeving wordt zowel van de kant van de gebruikers (ouders en kinderen) als belanghebbenden (bedrijven, overheden, scholen etc.) in de sector benaderd. Ouders en kinderen krijgen hulpmiddelen (bv: voorlichting over afscherming) en de belanghebbenden worden gemotiveerd tot zelfregulering;
3. publiek bewustzijn van veilig internet vergroten: Het publiek bewustzijn richt zich op kinderen, ouders, verzorgers en opvoeders, waarbij gebruik wordt gemaakt van de leerervaringen in de verschillende landen;
4. een kennisbasis opzetten: Dit is een nieuwe actie. Het betreft het coördineren van onderzoek en het ontwikkelen van kennis om adequaat om te kunnen gaan met de bestaande en nieuwe gebruiken van de online-omgeving en de bijbehorende risico's en consequenties. Het onderwerp *spam* valt niet langer onder dit programma, omdat dit programma zich voornamelijk richt op kinderen en de problematiek rondom spam breder is.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) *Bevoegdheid*: De EG is bevoegd op basis van Artikel 153 van het EG verdrag.

b) *Functionele toets*

Subsidiariteit: Positief

Proportionaliteit: Positief

De problemen rondom veiligheid voor kinderen op internet spelen in alle EU-landen waardoor een Europese aanpak meerwaarde heeft. De specifieke culturele achtergronden per land rechtvaardigen echter ook een nationale aanpak. Het programma Safer Internet plus kiest een goede vorm door onderlinge afstemming op Europees niveau te bevorderen, maar de uitvoering op nationaal niveau te laten. Het programma laat hiermee voldoende ruimte voor een nationale invulling door de methodiek van cofinanciering van nationale activiteiten. Nederland is dan ook positief over de subsidiariteit en de proportionaliteit.

c) *Nederlands oordeel*

De verlenging van het programma wordt door Nederland ondersteunt. Het programma loopt al goed, en de voorgestelde aanpassingen leiden tot beperkte wijzigingen. De kansen liggen op de verdere versterking voor het beleid op het gebied van veilig internet en het ontwikkelen van gemeenschappelijke kennis daarover.

5. Implicaties financieel

a) Consequenties EU-begroting: € 55 miljoen voor de periode 2009-2013. Op basis van de standaard BNI-sleutel voor EU-afdrachten (4,6%) beloopt het Nederlandse aandeel aan het programma over de gehele periode circa € 2.530.000,-.

b) *Financiële, consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en / of decentrale overheden*:

In Nederland lopen op dit moment twee activiteiten, het actieprogramma Digibewust en Meldpunt Kinderporno, die een verbinding hebben met het Safer Internet plus programma. Zij krijgen een subsidie van respectievelijk de ministeries van Economische Zaken en Justitie. Indien zij door de Commissie erkend worden als respectievelijk *awareness node* en *hotline* voor Nederland krijgen zij een bijdrage van 75% vanuit het SaferInternetplus programma voor de activiteiten, die volgens de commissie als *awareness node* en *hotline* dienen te worden uitgevoerd.

c) *Financiële, consequenties (incl. personele) bedrijfsleven en burger*: Er zijn geen directe financiële gevolgen voor het bedrijfsleven en de burger.

d) Administratieve lasten voor Rijksoverheid, decentrale overheden en/ of bedrijfsleven en burger:

Er zijn voor zover te voorzien geen nieuwe administratieve lasten gemoeid met dit voorstel. De bedrijven die het programma uitvoeren dienen zich uiteraard te verantwoorden. De nieuwe actie aangaande onderzoek is nog niet zo ver uitgewerkt, maar zal voornamelijk samenwerking tussen kennisinstellingen beteken.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid:

Geen.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

Voorgestelde datum inwerkingtreding van het programma is 1 januari 2009. Dit lijkt haalbaar.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling:

Acties worden na 2.5 jaar geëvalueerd door de Commissie.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid:

De Commissie schrijft voor de activiteiten bij dit programma tenders uit.. Naast incidentele activiteiten, als het maken van een voorlichtingsfilm of het uitzetten van onderzoek zijn de belangrijkste tenders voor de nationale contactpunten. Het gaat daarbij om contactpunten voor bewustwording en meldpunten. Op dit moment zijn dit in Nederland Digibewust en het meldpunt kinderporno. Die tenders worden jaarlijks uitgeschreven, waarbij de Commissie ook naar continuïteit kijkt. Bij de tendering wordt onder meer gekeken of de partij voldoende draagvlak heeft in een land, of men de steun heeft van de overheid, of men inhoudelijk goed is. De in het voorstel genoemde vier acties zijn voor beide organisaties uitvoerbaar.

b) Handhaafbaarheid:

Er zijn geen implicaties op het gebied van handhaving.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie

Nederlandse belangen en eerste algemene standpunt:

De Europese samenwerking via het safer internet programma plus heeft een duidelijke meerwaarde, alhoewel bewustwording een sterk nationale component heeft. In de afgelopen jaren zijn producten uit Nederland gekopieerd door andere landen en heeft Nederland geprofiteerd van materiaal uit het buitenland (bv. het schoolblik, dat in Zweden is ontwikkeld).

Nederland ondersteunt het voorstel van de Commissie om het programma te verlengen tot 2013. Het internet is nog volop in ontwikkeling en de veiligheid van internet voor kinderen is een belangrijk

5 Publiek-private samenwerking

thema. In Nederland heeft zich op de activiteiten en organisatie op dit onderwerp een duidelijke ontwikkeling voorgedaan. Er is met Digibewust sprake van een goed werkende pps5-constructie, er zijn producten voor de verschillende doelgroepen ontwikkeld (ouders, scholen, kinderen), zoals een filmpje op het internet over de veiligheid, gratis tv-spotjes bij TMF en een schoolblik voor leraren. Het meldpunt kinderporno wordt steeds vaker zichtbaar op websites met onveilige content.

Tot slot ondersteunt Nederland de toevoeging van het ontwikkelen van kennis als nieuw actiepunt omdat er veel onbekend is over de (positieve en negatieve) gevolgen van het gebruik van internet voor kinderen. Daarnaast kan het coördineren van onderzoeksuitkomsten dubbel werk voorkomen. Nederland wenst wel meer helderheid van de Commissie over de

concrete uitwerking van dit nieuwe actiepunten. Nederland gaat er van uit dat het enkel het coördineren van onderzoek betreft, en ziet geen verdere rol voor de Commissie weggelegd. Daarnaast is het van belang dat afstemming plaatsvindt met andere initiatieven die op dit gebied binnen de EU en elders plaatsvinden. Binnen de Raad van Europa is bijvoorbeeld een politieke verklaring aangenomen over de betekenis van de digitale ontwikkeling voor mensenrechten (onder meer vrijheid van meningsuiting, persoonlijke levenssfeer). Daaruit is een werkgroep ontstaan die zich specifiek bezighoudt met (onderzoek naar) de gevolgen van schadelijke inhoud op het internet voor kinderen. Daarnaast zal Nederland de Commissie bevragen over de relatie van het voorliggende programma met het werkprogramma van het EU-Grondrechtenbureau dat onder andere tot thema's heeft kinderrechten en mensenrechten in de informatiesamenleving.